

УДК 336.71(477)

*Л. С. Тришак, к. е. н., доцент
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу*

ПРОБЛЕМАТИКА ТА АСИМЕТРІЇ ВЗАЄМОДІЇ БАНКІВСЬКОГО ТА РЕАЛЬНОГО СЕКТОРІВ ЕКОНОМІКИ (НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ)

Розвиток сучасних економічних систем є неможливим без ефективної взаємодії її окремих складових. Ключового значення в забезпеченні збалансованого соціально-економічного розвитку як України в цілому, так і регіонів зокрема, набуває забезпечення безперервного і в достатніх обсягах банківського фінансування реального сектору економіки в цілому та підприємств нафтогазового комплексу, зокрема.

Проведені дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених дозволяють стверджувати про існування взаємозв'язку між рівнем розвитку банківського сектору і темпами зростання економіки, який обумовлений поглибленням глобалізації у фінансовій сфері, процесами об'єднання та взаємопроникнення банківських, промислових і торгових капіталів, значною потребою реальної економіки у фінансово-кредитних та інвестиційних ресурсах.

Взаємодія з реальною економікою забезпечує стійкість банківської системи і, навпаки: ріст промислового виробництва вимагає значних фінансових вливань, потребу в яких може забезпечити саме банківська система.

Сучасний етап функціонування вітчизняної економічної системи характеризується катастрофічною нестачею фінансових ресурсів для залучення їх на потреби реальної економіки в цілому та підприємств нафтогазового комплексу, зокрема. Слід визнати, що ефективна взаємодія банківської системи і реального сектору економіки має забезпечувати досягнення достатнього для нього рівня економічного розвитку та, найважливіше, кінцевою метою такої взаємодії має стати зростання вартості активів підприємств (їх капіталізації).

Слід зазначити, що не можна однозначно стверджувати, що максимізація кредитних вливань у реальну економіку дозволить максимізувати економічні ефекти, які в результаті таких вливань можуть відбуватись, і забезпечити зростання капіталізації активів підприємств нафтогазового комплексу.

Економічна наука неоднозначно ставиться до існування та тісноти взаємозв'язку реального і фінансового секторів економіки, основні гіпотези наукових поглядів на це можна систематизувати так:

- розвиток фінансового сектору обумовлений попитом реального;
- розвиток реального сектору обумовлений пропозицією фінансового;
- фінансовий сектор негативно або нейтрально впливає на зростання реального сектору економіки;
- розвиток реального і фінансового секторів економіки є взаємообумовленим [2].

На різних етапах і в різних загальноекономічних умовах взаємовплив цих секторів проявляється по-різному. Однак, сьогодні є очевидним те, що

функціонування банківського і реального секторів є взаємопов'язаним, і лише пропорційний розвиток цих секторів здатний забезпечити збалансоване економічне зростання загалом. Більш різнопланові та доступні фінансові послуги можуть забезпечити можливість трансформації більш значних обсягів заощаджень у виробничі інвестиції з вищою ефективністю, що призводить не лише до активізації зростання реальної економіки, а й до більш рівномірного її розвитку.

Так, попри позитивну динаміку кредитування реального сектору економіки областей України в цілому та підприємств нафтогазового сектору, зокрема, домінуючого впливу на зростання регіональних економік це не має. Існує значна диспропорція у залученні та використанні акумульованих банківськими установами ресурсів, створюючи так званий ефект "переливання" ефективності, коли, залучаючи ресурси в одних регіонах чи секторах економіки, банки вкладають їх в інші, обслуговуючи потреби економіки та зростання капіталізації лише деяких регіонів чи секторів економіки.

Це вимагає впровадження як на державному, так і на регіональному рівнях виваженої політики регіонального розвитку, створення належного рівня системи управління процесами формування, розподілу та перерозподілу власних і залучення зовнішніх ресурсів, які можуть бути спрямованими в розвиток реальної економіки держави. Саме тому НБУ слід вважати невід'ємною складовою частиною механізму кредитного забезпечення діяльності підприємств реального сектору через тісний взаємозв'язок: з одного боку – НБУ, за допомогою певних економічних та адміністративних важелів визначає загальну поведінку та ділову активність банківських установ на ринку кредитних ресурсів; комерційні ж банки у відповідності до обраної кредитної політики можуть впливати на рівень кредитного забезпечення реального сектору – з іншого.

Активізація банківського кредитування реального сектора економіки в цілому та підприємств нафтогазового комплексу зокрема, є важливим завданням економічної політики, вирішення якого матиме суттєвий соціально-економічний ефект для розвитку України.

Список посилань на джерела

1. Підвищення ефективності взаємодії банківського і реального секторів економіки в умовах глобалізації та євроінтеграції : монографія / кол. авт. ; за ред. д-ра екон. наук О. І. Барановського. – К. : УБС НБУ, 2010. – 482 с.
2. Горюнов А. П. Взаимосвязь финансового и реального секторов экономики: теоретические аспекты [Электронный ресурс] / А. П. Горюнов, А. З. Шляховой. – Режим доступа : <http://elibrary.ua/item.asp?id=11395189>.
3. Дзюблюк О. В. Кредитні важелі економічного розвитку: монографія / О.В. Дзюблюк, Г.М. Забчук. – Тернопіль: Терно-граф, 2011. – 183 с.
4. Дзюблюк О. В. Банки і підприємства: кредитні аспекти взаємодії в умовах ринкової трансформації економіки: [монографія] / О. В. Дзюблюк, О. Л. Малахова. – Тернопіль: Вектор, 2008. – 324 с.